Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
Средняя общеобразовательная школа №22 г. Владикавказ
имени полного кавалера ордена Славы Коняева В.М.

УТВЕРЖДЕНА
приказом МБОУ СОШ № 22
от «31» августа 2022 года №50

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

_____по родному языку(влад)___

предмет

_____________8 класс_______________

классы

________базовый____________

(базовый/углубленный)

уровень

Составитель: ____Козаева А.Б.,
учитель родного языка и литературы.

г. Владикавказ – 2022

Сæйраг домæнтæ 8-æм къласы скъоладзауты зонындзинæдтæ æмæ арæхстдзинæдтæм

Скъоладзаутæ хъуамæ зоной:

– 8-æм къласы æвзагæй цы темæтæ сахуыр кодтой, уыдонæн сæ сæйрагдæрты раиртæстытæ;
– дзырдбасты нысаниуæг;
– домгæ бастдзинады хуызтæ дзырдбасты;
– дзырдбасты хуызтæ сæйраг дзырды морфологион арæзтмæ гæсгæ;
– дзырдты рæнхъæвæрд хъуыдыйады;
– хуымæтæг хъуыдыйады интонацион арæзт;
– сæйраг æмæ фæрссаг уæнгты морфологион арæзт;
– зæгъинаджы хуызтæ;
– фæрссаг уæнгты нысаниуджытæ;
– иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтæ æмæ сæ грамматикон æууæлтæ;
– æнæххæст хъуыдыйæдты арæзт;
– хъуыдыйады æмхуызон уæнгты бастдзинады фæрæзтæ æмæ иугæнæг дзырдæ æмхуызон уæнгтимæ;
– иртæстгонд уæнгты хуызтæ;
– сидæнтæ, бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ;
– комкоммæ æмæ фæрссаг ныхасы арæзт;
– литературон ныхасы домæнтæ;
– ирон æмæ дыгурон диалектты иуæй-иу грамматикон хицæндзинæдтæ.
– пунктуацийы æгъдæуттæ;
– тексты арæзт æмæ хуызтæ.

Скъоладзаутæ хъуамæ арæхсой:

– дзырдбæстытæ æмæ хъуыдыйæдтæ (иувæрсыг æмæ дывæрсыг) аразынмæ;
– вазыгджынгонд хуымæтæг хъуыдыйæдтæ аразынмæ;
– хуымæтæг иувæрсыг æмæ дывæрсыг хъуыдыйæдтæ, хъуыдыйæдтæ комкоммæ ныхасимæ синтаксисон æвзæрст кæнынмæ;

– ныхасы мидис æмæ стильтæм гæсгæ синтаксисон синонимтæй пайда кæнынмæ;
– литературон нормæтæ æххæст кæнынмæ;
– вазыгджынгонд хуымæтæг хъуыдыйады æрхæцæн нысæнттæ æвæрынмæ;
– сæйрат æмæ зæгъинаджы ’хсæн, стæй æнæххæст хъуыдыйады тире æвæрынмæ;
– хъуыдыйæдтæ цухгонд бæттæнтимæ раст хъæлæсы уагæй кæсынмæ;
– цы орфограммæтæ ахуыр кодтой, уыдон амонынмæ æмæ рæдыдтытæ раст кæнынмæ;
– текст, тексты хæйттæ, ныхас, ныхасы стильтæ æмæ ныхасы хуызтæ бæрæг кæнынмæ;
– литературон-критикон уацхъуыдæй (кæнæ стыр уацхъуыды хайæ) конспект æмæ тезистæ аразынмæ;
– таурæгъон текст æххæстæй кæнæ йæ цавæрдæр хæйттæ хи ныхæстæй дзурынмæ (фыссынмæ) бынаты кæнæ исты цыртдзæвæны æрфыстимæ;
– сочинени-æрфыст фыссынмæ;
– сочиненитæ публицистикон темæтыл фыссынмæ, хи хъуыдытæ, цæстæнгас дзы æвдисгæйæ;
– фонетикон, дзырдарæзтон, лексикон, морфологион, синтаксисон æвзæрст кæнынмæ;
– дзырдуæттимæ кусынмæ.

Тематикон пълан 8 къл. (къуыри 1,5 сах., æдæппæтæй 51 сах., уыдонæй 4 сах. – контролон куыстытæ)

Урочы	Темæ	Урочы мидис	Скъоладзауты архайды

<table>
<tr><td>номыр</td><td></td><td></td><td>хуызты характеристикæ</td></tr>
<tr><td colspan="4">5-7-æм кълæсты рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын (2 сах.)</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1</td><td rowspan="2">Фонетикæ.
Орфографи. Лексикæ.
Дзырдарæзт.
Морфологи.
Синтаксис. Стильтæ.</td><td>Хъæлæсонтæ æмæ сæ равзæрд. Æмхъæлæсонтæ æмæ сæ дих. Æмкъай æмхъæлæсонтæ. О æмæ Е-йы растфыссынад дзырдты райдайæны.
Дзырдтæ уæнгтыл дих кæнын. Цавды æгъдæуттæ ирон æвзаджы.
Дзырдты конд. Лексикæ. Синонимтæ. Антонимтæ. Ныхасы хæйттæ.</td><td>Мырты равзæрд æмæ сæ классификаци зонын.
Дзырдтæ уæнгтыл дих кæнын.
Дзырдтыл цавд раст æвæрын.
Фонетикон æвзæрст кæнын.
Дзырдты сконд бæрæг кæнын.
Дзырдарæзтон æвзæрст кæнын.
Дзырдты растфыссынад амонын. Дзырдбæстытæ синонимтæй ивын.</td></tr>
<tr><td>Ныхасы рæзт.
Æрдз нæ алфамбылай.
Хæблиаты Оледжы фыст цыбыр текст.</td><td>Текст аив кæсын.
Тексты стиль бæрæг кæнын.
Фæрстытæн дзуапп дæттын.
Дзырдты нысаниуæг æмбарын.
Фразеологизмтæ синонимтæй ивынмæ арæхсын.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">2</td><td rowspan="2">Фонетикæ.
Орфографи. Лексикæ.
Дзырдарæзт.
Морфологи.
Синтаксис. Стильтæ.</td><td>Хъуыдыйады уæнгтæ. Æмхуызон уæнгтæ æмæ æрхæцæн нысæнттæ семæ.
Дзырдты конд. Лексикæ. Антонимтæ.
Фразеологизмтæ.</td><td>Текстæй сæрмагонд ныхасы хæйттæ фыссын хуызæгмæ гæсгæ.
Морфологион æвзæрст сын кæнын.
Хъуыдыйæдтæ синтаксисон хуызы æвзарын. Сæрмагонд ныхасы хæйтты синтаксисон роль хъуыдыйады амонын.
Вазыгджын дзырдты растфыссынад амонын.
Дзырдтæ сæ кондмæ гæсгæ æвзарын.</td></tr>
<tr><td>Ныхасы рæзт.
Удварны миниуджытæ.
Скъуыддаг Масыраты М. чиныг «Æцæгæлон бæстæ»-йæ.</td><td>Тексты стиль иртасын.
Текстмæ гæсгæ фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.
Тексты сæйраг хъуыды иртасын.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Синтаксис. Пунктуаци (49 сах.)</td></tr>
<tr><td colspan="4">Дзырдбаст (2 сах.)</td></tr>
<tr><td>3</td><td>Дзырдбасты тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл</td><td>Дзырдбаст æмæ йæ хæйттæ (сæрмагонд æмæ</td><td>Дзырдбасты сконд æвзарын.</td></tr>
</table>

	æрлæууын кæнын. Дзырдбасты хуызтæ сæйраг морфологион арæзтмæ гæсгæ.	дæлбар дзырдтæ). Дзырдбасты дзырдты бастдзинады хуыз (домгæ бастдзинад). Дзырдбæстыты дих сæйраг дзырды арæзтмæ гæсгæ: номон, мивдисæгон æмæ фæрсдзырдон.	Номон, мивдисæгон æмæ фæрсдзырдон дзырдбæстытæ кæрæдзийæ иртасын. Текстæй алыхуызон дзырдбæстытæ рафыссын. Дзырдбæстытæ æвзарын схемæмæ гæсгæ.
		Фæлхат кæнын. Хуымæтæг хъуыдыйады хуызтæ. Хуымæтæг хъуыдыйады синтаксисон равзæрст. Æмхъæлæсонты растфыссынад. Бирæнысанон дзырдтæ.	Хъуыдыйæдтæ загъды нысанмæ æмæ интонацимæ гæсгæ æмбарын. Хуымæтæг æмæ цыбыр хъуыдыйæдтæ амонын. Хуымæтæг хъуыдыйад уæнгтæм гæсгæ æвзарын. Цухгонд дамгъæтимæ дзырдты растфыссынад бæрæг кæнын. Бирæнысанон дзырдты мидис æмбарын кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Афæдзы афонтæ.** Скъуыддзаг Дзасохты М. уацмыстæй.	Текст аив кæсын. Сæргонд ын хъуыды кæнын. Текстмæ гæсгæ фæрстытæн дзуапп дæттын. Текстмæ гæсгæ раиртæст аразын. Текстæй хъæугæ хъуыдыйæдтæ æвзарын.
4	Домгæ бастдзинады хуызтæ дзырдбасты. Æмарæзт. Æфтыдад.	Дзырдбасты хæйтты ’хсæн домгæ бастдзинады хуызтæ: æмарæзт, æфтыдад. Синонимон дзырдбæстыты æмбарынад.	Æмарæзт æмæ æфтыдад кæрæдзийæ хицæн кæнын. Синонимон дзырдбæстытæ æмбарын. Дзырдбастæн синтаксисон æвзæрст кæнынмæ æрæхсын.
		Фæлхат кæнын. Хъуыдыйады грамматикон бындур. Хуымæтæг даргъ æмæ цыбыр хъуыдыйæдтæ. Дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссыны æгъдæуттæ.	Хъуыдыйæдты грамматикон бындур агурын. Хуымæтæг даргъ æмæ хуымæтæг цыбыр хъуыдыйæдтæ кæрæдзийæ иртасын. Лæвæрд дзырдтæ иу рæнхъæй иннæмæ хæссыны тыххæй дих кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Фæззæг.** Скъуыддзаг Бады Хъ. уацмыстæй.	Тексты стиль бæрæг кæнын. Сæргонд ын кæнын. Фæрстытæн дзуапп

			дæттын.
Хуымæтæг хъуыдыйад (2 сах.)			
5	Хуымæтæг хъуыдыйад. Хуымæтæг хъуыдыйады интонаци. Логикон цавд.	Хуымæтæг хъуыдыйады æмбарынад. Интонаци æмæ йæ хуызтæ. Хъуыдыйады хуызтæ интонацимæ гæсгæ: таурæгъон, фарстон, разæнгардгæнæн. Хъæрон хъуыдыйады æмбарынад. Логикон цавд.	Хъуыдыйады хуызтæ загъды нысанмæ гæсгæ иртасын. Логикон цавдæй раст пайда кæнын. Хъæрон хъуыдыйæдты æнкъарæнтæ хъæлæсы уагæй æвдисынмæ арæхсын.
		Фæлхат кæнын Хуымæтæг хъуыдыйад. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Ныхасы хæйттæ. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст.	Хъуыдыйæдты сæйраг уæнгтæ бæрæг кæнын. Хъуыдыйад уæнгтæм гæсгæ æвзарын.
		Ныхасы рæзт **Райгуырæн бæстæ.** Чеджемты Георы текст.	Текст аив кæсын. Йæ хъуыды йын æмбарын. Текстæн сæргонд кæнын.
6	Хуымæтæг хъуыдыйад. Дзырдты рæнхъæвæрд хуымæтæг хъуыдыйады	Дзырдты рæнхъæвæрд хъуыдыйады – ныхасы сæйраг хъуыды равдисыны фæрæз.	Хъуыдыйæдты дзырдты рæнхъæвæрды æгъдæуттæ амонын. Дзырдты рæнхъæвæрды домæнтæ зæрдыл даргæйæ хуымæтæг хъуыдыйæдтæ аразын. Тексты стиль бæрæг кæнын.
		Фæлхат кæнын Ныхасы хæйттæ: фæсæвæрд, хайыгтæ, номивæг. Бæрæггæнæн бæрæггæнинаг дзырдимæ.	Хъуыдыйæдты фæсæвæрдтæ æмæ хайыгтæ агурын, сæ нысаниуæг æмæ сын сæ растфыссынад амонын. Тексты бæрæггонд хъуыдыйæдты номивджыты цыбыр формæтæ агурын æмæ цæмæй загъд сты, уый иртасын.
		Ныхасы рæзт. **Æрдз – нæ дарæг.** Цгъойты Хазбийы текст.	Тексты стиль бæрæг кæнын. Сæргонд ын кæнын. Тексты хъуыдымæ гæсгæ фæрстытæн дзуапп дæттын.
Хуымæтæг дывæрсыг хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ (6 сах.)			
7	Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Сæйрат æмæ зæгъинаг. Хъуыдыйады	Хъуыдыйады уæнгты тыххæй æмбарынад. Сæйраг уæнгтæ: сæйрат æмæ зæгъинаг.	Агурын хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Сæйраг уæнгтæ хъуыдыйады иннæ

	грамматикон бындур	Хъуыдыйады грамматикон бындур.	уæнгтæй хицæн кæнын. Лæвæрд дзырдтæ сæйраг уæнгтæ куыд уой, ахæм хъуыдыйæдтæ аразын.
		Фæлхат кæнын. Логикон цавд. Ныхасы хæйттæ. Дзырдарæзт. Дзырдты рæнхъæвæрд хуымæтæг хъуыдыйады. Æмхъæлæсонты растфыссынад.	Текст кæсгæйæ хъуыдыйæдты логикон цавд раст æвæрын. Хъуыдыйады уæнгтæ цы ныхасы хæйттæй загъд сты, уый бæрæг кæнын. Лæвæрд дзырдтæ сæ кондмæ гæсгæ æвзарын. Разæфтуантæ æмæ фæсæфтуанты руаджы дзырдтæ аразын. Лæвæрд дзырдты къордтæй хъуыдыйæдтæ аразын æмæ дзы дзырдты рæнхъæвæрд амонын. Цухгонд дамгъæты бынаты æмхъæлæсонты растфыссынад бацамонын.
		Ныхасы рæзт. **Адæм æмæ æрдз**. Скъуыддзаг Бады Хъ. уацмысæй.	Аивадон текст кæсын. Логикон цавд дзы раст æвæрын. Текстмæ гæсгæ фæрстытæн дзуаппп дæттын. Æмбисæндтимæ кусын æмæ сæ зæрдыл бадарын.
8	Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Сæйраты арæзт	Сæйраты конд хицæн дзырдтæй æмæ дзырдбæстыты руаджы.	Сæйраты морфологион арæзт æмбарын. Хъуыдыйæдты сæйрæттæ агурын, цавæр ныхасы хæйттæй арæзт сты, уый амонын.
		Фæлхат кæнын. Растфыссынадыл кусын. Дзырдбаст æвзарын.	Дзырдты стъæлфыты бæсты хъæугæ орфограммæтæ фыссын. Тексты хъуыдыйады уæнгтæ чи нæ у, ахæм дзырдтæ агурын, цавæр ныхасы хæйттæм сæ ахæссын хъæуы, уый зонын. Дзырдбæстытæн хуызæгмæ гæсгæ синтаксисон æвзæрст кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Нæ ирон æгъдæуттæ.** Скъуыддзаг Бесаты Тазейы уацмысæй.	Текстæн сæргонд хъуыды кæнын. Темæмæ гæсгæ урочы хатдзæгтæ кæнынмæ

			арæхсын. Æмбисæндты мидис амонын. Лæвæрд дзырдбæстытимæ хъуыдыйæдтæ аразын.
9	Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Сæйраты арæзт	Сæйраты морфологион арæзт.	Сæйрат цавæр ныхасы хайæ конд вæййы, уый иртасын. Тексты сæйрæттæ агурын, сæ морфологион арæзт сын амонын. Текстæй антонимтæ фыссын. Амынд сæйрæттæ сæ кондмæ гæсгæ æвзарын. Хуызæгмæ гæсгæ хатдзæгтæ кæнын.
		Фæлхат кæнын. Антонимтæ. Дзырдарæзт. Æмхъæлæсонты растфыссынад. Дзырдтæ ахæсгæ нысаниуæгимæ. Вазыгджын дзырдты растфыссынад.	Фæлтæрæны тексты антонимтæ агурын. Лæвæрд дзырдтæ сæ арзæтмæ гæсгæ æвзарын. Тексты ахæсгæ нысаниуджытимæ дзырдтæ агурын æмæ сын сæ мидис амонын. Лæвæрд орфограммæмæ гæсгæ дæнцæгтæ хъуыды кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны миниуджытæ.** Аивадон текстæй скъуыддзаг.	Аивадон тексты сæйраг хъуыды æмбарын. Тексты мидисмæ гæсгæ фæрстытæн дзуапп дæттын. Хатдзæгтæ кæнынмæ арæхсын. Тексты мидисмæ гæсгæ хи хъуыдытæ зæгъынмæ арæхсын.
10	Зæгъинаг. Зæгъинаджы хуызтæ. Хуымæтæг мивдисæгон зæгъинаг. Амад мивдисæгон зæгъинаг.	Зæгъинаджы тыххæй æмбарынад. Зæгъинаджы хуызтæ сæ арæзтмæ гæсгæ: хуымæтæг мивдисæгон, амад мивдисæгон æмæ амад номон. Хуымæтæг мивдисæгон зæгъинаджы арæзт. Амад мивдисæгон зæгъинаджы арæзт.	Хуымæтæг мивдисæгон зæгъинаг амад мивдисæгон зæгъинагæй иртасын. Арæхсын сын сæ конд амонынмæ. Амынд зæгъинæгтæ синонимтæй ивын. Хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнттæ æвæрын. Тексты амад мивдисæгон зæгъинæгтæ агурын.
		Фæлхат кæнын. Синонимтæ. Æрхæцæн	Хъуыдыйæдты сæйраг уæнгтæ агурын, цæмæй

		нысæнттæ фæрссагмион здæхтимæ. Хъуыдыйæдтæ синтаксисон æгъдауæй æвзарын.	загъд сты, уый иртасын. Зæгъинæгтæн синонимтæ ссарынмæ арæхсын. Амынд хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнтты æвæрд амонын.
		Ныхасы рæзт. **Зæххыл кад дæр ис æмæ цард дæр.** Скъуыддзаг Мамсыраты Дæбейы уацмысæй.	Раст интонацийæ кæсын текст. Йæ сæргонд ын бамбарын кæнын. Текстмæ фыст фæрстытæн дзуапп дæттын. Тексты бæрæггонд хъуыдыйæдты мидис æмбарын кæнын. Лæвæрд схемæмæ гæсгæ хатдзæгтæ кæнынмæ арæхсын.
11	Зæгъинаджы хуызтæ. Амад номон зæгъинæгтæ .	Амад номон зæгъинаджы арæзт. Номон хайы æмбарынад. Æххуысгæнæг хайы æмбарынад. Амад номон зæгъинаджы номон хайы арæзт.	Амад номон зæгъинаджы иннæ хуызтæй иртасын. Зонын ын йæ арæзт. Йæ номон хай, цавæр ныхасы хай вæййы, уый æмбарын.
		Фæлхат кæнын. Æмбисæндтæ синонимон хъуыдыйæдтæй ивын. Бæрæггонд дзырдты хауæнтæ базонын. Амынд дзырдæн фонетикон равзæрст кæнын.	Дзырдты хауæнтæ бæрæг кæнын. Фонетикон æвзæрст кæнын. Тексты амад номон зæгъинæгтæ агурын. Сæ арæзт сын амонын.
		Ныхасы рæзт. **Уæздан æгъдауджын лæджы хонынц.** Скъуыддзаг Бесаты Тазейы уацмысæй.	Текст аив кæсын. Сæргонд ын скæнын. Фæрстытæн дзуапп дæттын. Æмбисæнды хъуыды амонын. Зæрдыл сæ бадарын.
12	Тире сæйрат æмæ зæгъинаджы æхсæн.	Æххуысгæнæг мивдисæг **уæвын**-ы формæтæ. Тире æвæрыны æгъдæуттæ сæйрат æмæ зæгъинаджы æхсæн.	Сæйрат æмæ зæгъинаджы ’хсæн тире æвæрын. Лæвæрд хъуыдыйæдты тире хъæугæ бæттæгтæй ивын. Бæттæгты бæсты хъуыдыйæдты тире æвæрын. Хъуыдыйæдты æмбæлгæ ран тире æвæрын.
		Фæлхат кæнын. Растфыссынад. Сæйраты конд. Хуымæтæг хъуыдыйæдты	Офограммæты хуызтæ амонын. Хъуыдыйæдтæй дзырдбæстытæ фыссын

		грамматикон бындур.	æмæ сæ синтаксисон хуызы æвзарын. Тексты хъуыдыйæдты грамматикон бындуртæ агурын. Тексты агурын, сæйрæттæ миногмийæ загъд кæм æрцыдысты, уыцы хъуыдыйæдтæ.
		Ныхасы рæзт. **Ирон культурæ.** Скъуыддзаг Бады Хъ. уацмысæй.	Тексты стиль бæрæг кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Æмбисæндты хъуыды æмбарын кæнын. Лæвæрд æмбисонды мидисмæ гæсгæ цыбыр уац фыссын.
Хъуыдыйады фæрссаг уæнгтæ (7 сах.)			
13	Хъуыдыйады фæрссаг уæнгтæ. Æххæстгæнæн.	Æххæстгæнæны нысаниуæг. Æххæстгæнæны фарстатæ. Цавæр хъуыдыйады уæнгимæ баст вæййы арæхдæр? Цавæр ныхасы хæйттæ вæййынц æххæстгæнæнтæ?	Æххæстгæнæн хъуыдыйады иннæ уæнгтæй иртасын. Таблицæйы фæрцы æххæстгæнæнтыл кусын. Лæвæрд дзырдтæ хъуыдыйæдты цавæр уæнгтæ сты æмæ цæмæй загъд сты, уый иртасын.
		Фæлхат кæнын. Æххæстгæнæн. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ. Дзырдты растфыссынад. Зæгъинаджы хуызтæ.	Тексты æххæстгæнæнтæ агурын. Тексты агурын хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ . Дзырдты растфыссынад амонын. Текстæй зæгъинæгтæ фыссын æмæ сын сæ хуыз бæрæг кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Æвзæгтæ. Культурæ.** Мамсыраты М. фыст уацмыс.	Тексты стиль бæрæг кæнын. Фæлтæрæны фæрстытæн дзуапп дæттын. Дзуæппытæй хатдзæгтæ кæнын.
14	Комкоммæ æмæ фæрссаг æххæстгæнæнтæ. Æххæстгæнæнты бастдзинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæны, уыдонимæ.	Æххæстгæнæнты хуызтæ: комкоммæ æмæ фæрссаг. Сæ нысаниуджытæ. Æххæстгæнæны бастдзинад зæгъинагимæ.	Комкоммæ æмæ фæрссаг æххæстгæнæнтæ кæрæдзийæ хицæн кæнын. Хъуыдыйæдтæй дзырдбæстытæ фыссын (æххæстгæнæн зæгъинагимæ). Сæ бастдзинады хуыз сын

			амонын.
		Фæлхат кæнын. Дзырдты растфыссынад. Хъуыдыйæдты синтаксисон æвзæрст. Дзырдты фонетикон æвзæрст. Дзырдбаст.	Лæвæрд дзырдты растфыссынад амонын. Хъуыдыйæдтæ синтаксисон хуызы æвзарын. Дзырдтæ фонетикон хуызы æвзарын. Дзырдбæстыты хæйтты ’хсæн бастдзинады хуызтæ бæрæг кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны æууæлтæ.** Малиты Васойы фыст уацмыс.	Аивадон уацмысы стиль бæрæг кæнын. Текстæн ном-сæргонд хъуыды кæнын. Æмдзæвгæйы сæйраг хъуыды æмбарын кæнын.
15	Бæрæггæнæн. Цавæр ныхасы хæйттæ вæййынц бæрæггæнæнтæ. Бæрæггæнæнты бастдзинад, цы дзырдтæ фæбæрæг кæнынц, уыдонимæ.	Бæрæггæнæны нысаниуæг. Цавæр фæрстытæн дæтты дзуапп бæрæггæнæн. Бæрæггæнæнты роль хъуыдыйады.	Бæрæггæнæнтæ хъуыдыйады иннæ уæнгтæй хицæн кæнын. Тексты бæрæггæнæнтæ агурын. Æмбарын, бæрæггæнæнтæ тексты цы хæстæ æххæст кæнынц, уый.
		Фæлхат кæнын. Антонимтæ. Синонимтæ. Фразеологон дзырдбæстытæ. Æрхæцæн нысæнттæ комкоммæ ныхасы.	Тексты антонимтæ æмæ синонимтæ агурын. Фразеологон дзырдбæстытæ синонимтæй ивын. Хъуыдыйæдты комкоммæ ныхасимæ æрхæцæн нысæнттæ æвæрын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны æууæлтæ.** Чеджемты Æхсары фыст уацмыс.	Аивадон текст раст интонацийæ кæсын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Хатдзæгтæ кæнын урочы темæйæ. Нывмæ гæсгæ хъуыдыйæдтæ аразын бæрæггæнæнтимæ.
16	Контролон куыст		
17	Æмхасæн	Æмхасæны æмбарынад, йæ конд. Цавæр уæвæрты æрцæуы иртæстгонд æмхасæн. Кæд нæ вæййы иртæстгонд æмхасæн.	Æмхасæн хъуыдыйады иннæ уæнгтæй хицæн кæнын. Æрхæцæн нысæнттæй æмхасæнтимæ раст пайда кæнын. Хъуыдыйæдты æмхасæнтæ агурын, зонын ын йæ бынат хъуыдыйады. Даргъгонд æмæ

			ænædargъgond æmxasæntimæ xъuydyjædtæ arazyn.
		Fælxat kænyn. Xъuydyjady æmxuyzon uængtæ æmæ ærxæcæn nysænttæ semæ. Orfografi. Xъuydyjady sintaksison ævzærst.	Xъuydyjædty æmxuyzon uængtæ aguryn, ærxæcæn nysænty æværd dzy bacamonyn. Zonyn, cavær nyxasy xæjttæj zagъd sty. Cuxgond damgъætimæ dzyrdty rastfyssynad bæræg kænyn. Xъuydyjædtæ xъuydyjady uængtæm gæsgæ ævzaryn.
		Nyxasy ræzt. **Udvarny æuuæltæ.** Mæxæmætty A. fyst uacmys.	Tekst aiv kæsyn. Jæ sæjrag xъuydy jyn irtasyn. Færstytæn dzuapp dættyn.
18	Fadaton dzyrdtæ. Afony fadat. Bynaty fadat	Fadaton dzyrdty nysaniuæg. Fadaton dzyrdty bast zægъinagimæ. Færsdzyrdtæj zagъd fadaton dzyrdty bast zægъinagimæ. Ændær nyxasy xæjttæj zagъd fadaton dzyrdty bast zægъinagimæ.	Teksty fadaton dzyrdtæ aguryn. Sæ nysaniuæg syn amonyn. Zægъinag æmæ fadaton dzyrdy bastdzinad bæræg kænyn.
		Fælxat kænyn. Tire sæjrat æmæ zægъinadžy æxsæn. Ærxæcæn nysænttæ æmxasæntimæ. Æmxъælæsonty rastfyssynad. Tasyndzæg. Dzyrdty myron ævzærst. Xъuydyjady morfologion ravzærst. Dzyrdbast.	Teksty tireimæ xъuydyjædtæ ssaryn æmæ dzy tirejy æværd bacamonyn. Teksty xъuydyjædtæ æmxasæntimæ aguryn. Ærxæcæn nysænty æværdaryn kænyn. Xъuydyjædtæ xъuydyjady uængtæm gæsgæ ævzaryn. Nyvmæ gæsgæ fadaton dzyrdtimæ xъuydyjædtæ fyssyn.
		Nyxasy ræzt. **Činyg – zonyndzinædty kъæbic.** Xuygaty S. fyst uacmys.	Aiv teksty stil' bæræg kænyn. Færstytæn dzuapp dættyn. Teksty midis dzuryn.
Iuværsyg xъuydyjædtæ (7 sax.)			
19	Fadaton dzyrdtæ. Arxajdy xuyzy fadat.	Arxajdy xuyzy fadaton dzyrdty nysaniuæg æmæ sæ færstytæ. Cavær	Fadaton dzyrdty nysaniuæg zonyn. Nyxasy rast pajda kænyn

	Æфсоны фадат. Нысаны фадат	ныхасы хæйттæй загъд вæййынц. Æфсоны фадатон дзырдты нысаниуæг, сæ фæрстытæ æмæ цы ныхасы хæйттæй загъд вæййынц, уыдон. Нысаны фадатон дзырдты нысаниуæг, сæ фæрстытæ æмæ цы ныхасы хæйттæй загъд вæййынц, уыдон.	фадатон дзырдтæй. Фадатон дзырдтæ цæмæй загъд вæййынц, уый зонын. Тексты фадатон дзырдтæ агурын. Цавæр фадатон дзырдтæ сты, уый бæрæг кæнын. Хатдзæгтæ кæнын хуызæгмæ гæсгæ.
		Фæлхат кæнын. Дзырдты растфыссынад. Фонетикон равзæрст. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст. Ныхасы хæйттæ.	Лæвæрд дзырдты растфыссынад амонын. Фæлтæрæны бæрæггонд дзырдтæн фонетикон æвзæрст кæнын. Цухгонд дамгъæтимæ дзырдты растфыссынад бæрæг кæнын. Хъуыдыйад уæнгтæм гæсгæ æвзарын.
		Ныхасы рæзт. **Нæ истори, нæ рагфыдæлтæ.** Скъуыддзаг Фæрнион Къ. уацмысæй.	Аив текст кæсын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Тексты сæйраг хъуыды æмбарын кæнын. Хатдзæгтæ кæнынмæ арæхсын урочы темæйæ.
20	Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ дыууæ къорды	Иувæрсыг хъуыдыйæдты æмбарынад. Сæ конд. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ зæгъинагимæ. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ сæйратимæ.	Мивдисæгон æмæ номон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ иртасын кæрæдзийæ. Тексты иувæрсыг хъуыдыйæдтæ агурын, сæйраг уæнгтæ дзы амонын. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæй пайда кæнгæйæ, цыбыр сочинени фыссын.
		Фæлхат кæнын. Хъуыдыйад. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Хъуыдыйæдты синтаксисон æвзæрст.	Хуымæтæг хъуыдыйæдты сæйраг уæнгтæ ссарын. Дывæрсыг хъуыдыйæдтæ хъуыдыйады уæнгтæм гæсгæ æвзарын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны æууæлтæ.** Цæгæраты М. фыст уацмысæй скъуыддзаг.	Дзырдты къордтæй хъуыдыйæдтæ аразын. Схемæмæ гæсгæ иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтæй хатдзæгтæ кæнын. Текст раст интонацийæ кæсын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Æмбисæндты хъуыды

			æмбарын кæнын, сæ иумæйаг темæ сын бæрæг кæнын. Синонимон æмбисæндтæ сæм ссарын. Уырыссаг æвзаджы сын эквиваленттæ ссарын.
21	Бæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ	Бæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдты æмбарынад. Сæ конд. Зæгъинаджы формæтæ бæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдты.	Дывæрсыг æмæ бæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдтæ кæрæдзийæ хицæн кæнын. Бæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдтæ синонимон дывæрсыг хъуыдыйæдтæй ивын.
		Фæлхат кæнын. Дзырдты растфыссынад. Æрхæцæн нысæнттæ. Хъуыдыйады синтаксисон равзæрст. Интонаци. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ, æрхæцæн нысæнттæ семæ.	Стъæлфыты бæсты хъæугæ дамгъæтæ æвæрын. Хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнтты æвæрд амонын. Хъуыдыйæдтæ синтаксисон хуызы æвзарын. Текстæй хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ фыссын, бæрæг кæнын, цавæр ныхасы хæйттæй загъд æрцыдысты,уый. Æмхуызон уæнгтимæ æрхæцæн нысæнтты æвæрд амонын.
		Ныхасы рæзт. **Райгуырæн зæххы ад.** Чеджемты Георы фыст уацмыс.	Аивадон текст раст хъæлæсы уагæй кæсын. Сæргонд ын раттын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Лæвæрд темæмæ гæсгæ бæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдтæ фыссын. Аргъауы мидис æмбарын кæнын. Æндæр кæрон ын хъуыды кæнын.
22	Æбæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ	Æбæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдты æмбарынад. Сæ конд. Зæгъинаджы конд æмæ мидис æбæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдты. Æбæлвырдцæсгомон æмæ æнæххæст хъуыдыйæдты хицæндзинад.	Тексты æбæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдтæ агурын. Æбæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдтæй фысгæ ныхасы пайда кæнын. Дывæрсыг хъуыдыйæдтæй æбæлвырд цæсгомон хъуыдыйæдтæ аразын, сæ хицæндзинад сын амонын.

			Æбæлвырдцæсгомон хъуыдыйады сæйраг уæнг – зæгъинаджы цæсгом, нымæц æмæ афон бæрæг кæнын. Лæвæрд зæгъинæгтимæ æбæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдтæ аразын æмæ хатдзæгтæ кæнын зæгъинаджы формæты тыххæй.
		Фæлхат кæнын. Комкоммæ ныхас æмæ дзы æрхæцæн нысæнтты æвæрд. Хъуыдыйæдтæ бавæргæ дзырдтимæ. Фразеологон дзырдбæстытæ. Дзырдты растфыссынад.	Тексты комкоммæ ныхасимæ хъуыдыйæдтæ агурын, æрхæцæн нысæнтты æвæрд дзы амонын. Текстæй бавæргæ дзырдтимæ хъуыдыйæдтæ фыссын, æрхæцæн нысæнтты æвæрд дзы амонын. Фразеологон дзырдбæстытæ синонимтæй ивын. Лæвæрд дзырдты растфыссынад æмбарын кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Нæ фыдæлты хæзнатæ.** Аргъау «Сæрджын саг». Чеджемты Георы уацмыс.	Аргъау бакæсын. Бæрæг ын кæнын йæ стиль. Фæрстытæн дзуапп дæттын. Хи ныхæстæй дзурын аргъауы мидис.
23	Иумæйагцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ	Иумæйагцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдты æмбарынад. Сæ конд. Зæгъинаджы арæзт. Иумæйагцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдты хицæндзинад бæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæй. Иумæйагцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдты хицæндзинад æбæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдтæй.	Æмбисæндты зæгъинæгтæ агурын. Сæ формæтæ сын зонын. Цавæр архайд æвдисынц æмæ кæмæ здæхт у уыцы архайд, уый æмбарын. Текстæй иумæйагцæсгомон хъуыдыйæдтæ рафыссын æмæ сæ бамбарын кæнын. Иумæйагцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ иртасын бæлвырдцæсгомон æмæ æбæлвырдцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæй.
		Фæлхат кæнын. Хъуыдыйæдты синтаксисон æвзæрст. Сидæнтæ. Цæмæй загъд вæййынц хъуыдыйады. Æрхæцæн нысæнттæ сидæнтимæ.	Хъуыдыйад синтаксисон хуызы æвзарын. Хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ æвзарын. Сидæны раиртæст зæрдыл æрлæууын кæнын. Сидæнты хуызтæ æмæ

			цæмæй загъд вæййынц, уый зонын. Æрхæцæн нысæнттæ сидæнтимæ амонын. Хъуыдыйæдты бæрæггонд дзырдтæ цавæр хъуыдыйады уæнгтæ сты æмæ цæмæй загъд æрцыдысты, уый бæрæг кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Æмбисондхæссæг – зондамонæг.** Ирон адæмон сфæлдыстады жанр æмбисæндтыл кусын.	Æмбисæндтæ сæ нысаниуæгмæ гæсгæ хицæн къордтыл дих кæнын, сæргонд кæнын алы къордæн дæр. Дыгурон æмбисæндты мидис иронау зæгъын. Уырыссаг æмбисæндтæм ирон æвзаджы эквивалентты агурын.
24	Контролон куыст		
25	Æнæцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ	Æнæцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйады æмбарынад. Зæгъинаджы конд æнæцæсгомон иувæрсыг хъуыдыйæдты.	Тексты æнæцæсгомон хъуыдыйæдтæ агурын. Зæгъинаг æнæцæсгомон хъуыдыйæдты цы архайд бæрæг кæны, уый æмбарын. Зæгъинаг æнæцæсгомон хъуыдыйæдты цæмæй загъд вæййы, уый зонын, анализ сын кæнын. Фæлтæрæны агурын иувæрсыг хъуыдыйæдтæ, агурын се ’хсæн æнæцæсгомон хъуыдыйæдтæ. Æбæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдтæй æнæцæсгомон хъуыдыйæдтæ аразын. Сæ хицæндзинад сын æмбарын. Æнæцæсгомон хъуыдыйæдтæй æбæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдтæ аразын. Æнæцæсгомон хъуыдыйæдты зæгъинæгты конд амонын.
		Фæлхат кæнын. Иумæйагцæсгомон æмæ æбæлвырдцæсгомон хъуыдыйæдтæ.	Хъуыдыйæдтæ синтаксисон хуызы æвзарын. Текстæй вазыгджын дзырдтæ

		Хъуыдыйæдты синтаксисон равзæрст. Вазыгджын дзырдты растфыссынад æмæ сæ конд. Фæсæвæрд. Хуымæтæг цыбыр хъуыдыйæдтæ.	агурын, сæ растфыссынад сын амонын. Текстæй фæсæвæрдтæ фыссын æмæ сын анализ кæнын. Тексты агурын хуымæтæг цыбыр хъуыдыйæдтæ æмæ сæ æмбарын кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Нæ лымæн цæрæгойты дуне.** Чеджемты Георы аргъау «Тæкку, Кокыс æмæ Уызынæг».	Аргъау аив кæсын. Йæ стиль ын бæрæг кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.
26	Номхуындон иувæрсыг хъуыдыйæдтæ	Номхуындон хъуыдыйæдты æмбарынад, сæ нысаниуæг. Цыбыр æмæ даргъ номхуындон хъуыдыйæдтæ. Номхуындон хъуыдыйæдты арæзт.	Номхуындон хъуыдыйæдты арæзт зонын. Тексты номхуындон хъуыдыйæдтæ агурын. Номхуындон иувæрсыг худыйæдтæй фысгæ ныхасы пайда кæнын. Цыбыр номхуындон иувæрсыг хъуыдыйæдтæй даргъ иувæрсыг хъуыдыйæдтæ аразын.
		Фæлхат кæнын. Хуымæтæг цыбыр æмæ хуымæтæг даргъ хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйæдтæ уæнгтæм гæсгæ æвзарын. Тире сæйрат æмæ зæгъинаджы ’хсæн. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ æмæ æрхæцæн нысæнттæ семæ. Сæрмагонд номдарты растфыссынад. Хайыгты растфыссынад..	Хъуыдыйæдтæй сæйраг уæнгтæ фыссын. Тексты сæрмагонд номдартæ агурын, сæ растфыссынад сын амонын. Хъуыдыйæдтæ хъуыдыйады уæнгтæм гæсгæ æвзарын. Тирейы æвæрд амонын..
		Ныхасы рæзт. **Нæ фыдæлты удварны æууæлтæ.** Скъуыддзаг Цæгæраты М. уацмысæй.	Текст аив кæсын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Тексты сæйраг хъуыды дзурын. Цыбыр сочинени фыссын.
Æнæххæст хъуыдыйæдтæ (2 сах.)			
27	Æххæст æмæ æнæххæст хъуыдыйæдтæ	Æнæххæст хъуыдыйады æмбарынад. Кæм æмбæлынц æвзаджы æнæххæст хъуыдыйæдтæ?	Тексты æнæххæст хъуыдыйæдтæ агурын. Æнæххæст хъуыдыйæдтæ цухгонд уæнгтæй æххæст кæнын. Æнæххæст хъуыдыйæдтæ иувæрсыг хъуыдыйæдтæй

			иртасын. Цыбыр тексттæ фыссын æнæххæст хъуыдыйæдтимæ.
		Фæлхат кæнын. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст. Вазыгджын дзырдтæ. Синонимтæ.	Дывæрсыг хъуыдыйадæн синтаксисон æвзæрст кæнын. Вазыгджын дзырдты растфыссынад амонын. Текстæй равзæрст дзырдтæн хуызæгмæ гæсгæ синонимтæ фыссын.
		Ныхасы рæзт. **Æрдз нæ алфамбылай.** Скъуыддзаг Гафезы уацмысæй.	Тексты фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Хъуыдыйæдты мидис æмбарын кæнын. Диалог фыссын æнæххæст хъуыдыйæдтимæ.
28	Æххæст æмæ æнæххæст хъуыдыйæдтæ	Æнæххæст хъуыдыйады арæзт. Æнæххæст хъуыдыйæдтæ диалог æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты. Тире æнæххæст хъуыдыйады.	Æнæххæст хъуыдыйæдтæ дзы агурын. Цухгонд уæнгтæ бæлвырд кæнын. Æрхæцæн нысæнтты æвæрд амонын хъуыдыйæдты кæрон. Æнæххæст хъуыдыйæдты цухгонд зæгъинæгты бæсты тире æвæрын.
		Фæлхат кæнын. Интонаци. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст. Фæрссагми. Дзырдты конд. Дзырдты растфыссынад.	Хъуыдыйæдты сæйраг уæнгтæ агурын, цæмæй загъд сты, уый бæрæг кæнын. Тексты фæрссагмитæ агурын. Сæ арæзт сын бæрæг кæнын. Дзырдтæ сæ кондмæ гæсгæ æвзарын. Дзырдты растфыссынад амонын Хъуыдыйæдтæ синтаксисон хуызы æвзарын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны хæзнатæ.** Дзасохты М. фыст уацмыс «Сæхицæй сæхимæ».	Тексты сæргонд æмбарын кæнын, барын æй йæ мидисимæ Лæвæрд темæйæ диалог фыссын æнæххæст хъуыдыйæдтимæ.
Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ (6 сах.)			
29	Хъуыдыйæдты æмхуызон уæнгты тыххæй æрмæг	Æмхуызон уæнгты æмбарынад. Цыбыр æмæ даргъгонд æмхуызон	Тексты хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ агурын æмæ фыссын.

	зæрдыл æрлæууын кæнын	уæнгтæ. Æмхуызон уæнгты конд. Æмхуызон уæнгты цалдæр рæнхъы.	Æмхуызон уæнгты цалдæр рæнхъы кæм ис, ахæм хъуыдыйæдтæ фыссын текстæй. Цыбыр æмæ даргъгонд æмхуызон уæнгтæ иртасын.
		Фæлхат кæнын. Дзырдты растфыссынад. Фадатон дзырдтæ. Иувæрсыг хъудыйæдтæ æмæ сæ хуызтæ. Лексикæ. Дзырдарæзт. Хъуыдыйады уæнгтæм гæсгæ æвзæрст.	Цухгонд дамгъæтимæ дзырдты растфыссынад бæрæг кæнын. Текстæй фадатон дзырдтæ фыссын, сæ хуыз сын бæрæг кæнын. Иувæрсыг хъуыдыйæдты хуыз бæрæг кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Мæ райгуырæн хъæу.** «Фыццаг къахдзæфтæ» (Хъайтыхъты А.)	Нывмæ гæсгæ æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ аразын. Текст аив кæсын. Фæрстытæн дзуапп дæттын. Тексты стиль бæрæг кæнын. Лæвæрд дзырдтæй пайдагæнгæйæ аразын хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ.
30	Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ	Хъуыдыйады æмхуызон уæнгты баст кæрæдзийыл. Æмхуызон уæнгты хуыз æмæ сæ конд. Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ.	Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ раст хъæлæсы уагæй кæсын. Текстæй æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ фыссын, бæрæг сын кæнын сæ конд, сæ хуыз. Æмхуызон уæнгтæ къæдзыгтæй хицæн кæнын.
		Фæлхат кæнын. Вазыгджын дзырдтæ. Лæвæрд дзырдты растфыссынад. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст. Дзырдты арæзт. Номивæг. Антонимтæ. Синонимтæ. Тире сæйрат æмæ зæгъинаджы ’хсæн.	Хъуыдыйæдты тирейы æвæрд амонын. Вазыгджын дзырдтæ агурын тексты, сæ растфыссынад сын амонын. Лæвæрд дзырдты æмхъæлæсонты растфыссынад амонын. Хъуыдыйад синтаксисон хуызы æвзарын. Дзырдтæ сæ кондмæ гæсгæ æвзарын. Дзырдбасты арæзт амонын. Номивджытæ сæ дихмæ гæсгæ бæрæг кæнын. Тексты синонимтæ æмæ антонимтæ агурын.

		Ныхасы рæзт. **Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ.** Хуадонты Т. радиобакаст.	Текст аив кæсын. Йæ стиль ын бæрæг кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.
31	Бæттæгтæ хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ	Æмхуызон уæнгты баст кæрæдзийыл. Бабæтгæ бæттæгтæ æмæ сæ дих. Бæттæгтæ æмæ, æви æмхуызон уæнгтимæ.	Зонын бабæтгæ бæттæгтæ æмæ сæ дих. Интонацийы руаджы æмæ бæттæгты руаджы баст æмхуызон уæнгтæ амонын. Иугæнæг, ныхмæвæрды æмæ дихы бæттæгтæ кæрæдзийæ хицæн кæнын.
		Фæлхат кæнын. Синтаксисон æвзæрст. Антонимтæ. Синонимтæ. Дзырдбаст. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ.	Хъуыдыйад синтаксисон æгъдауæй æвзарын, дзырдты конд бæрæг кæнын. Хъуыдыйæдты æмхуызон уæнгтимæ æрхæцæн нысæнтты æвæрд бацамонын. Тексты синонимтæ æмæ антонимтæ агурын. Иувæрсыг хъуыдыйæдты хуызтæ æвзарын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны хæзнатæ.** Агънаты Г. фыст уацмыс.	Текст аив кæсын. Сæргонд ын хъуыды кæнын, йæ стиль ын бæрæг кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.
32	Æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ	Бæрæггæнæнты дих. Æмхуызон бæрæггæнæнты æмбарынад. Сæ хицæндзинад.	Æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ зонын. Æмхуызон бæрæггæнæнтимæ æрхæцæн нысæнттæ æвæрын арæхсын.
		Фæлхат кæнын. Бæрæггæнæны нысаниуæг. Вазыгджын дзырдты растфыссынад. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст.	Бæрæггæнæнтæ агурын хъуыдыйады. Фæлтæрæны вазыгджын дзырдтæ агурын æмæ сын сæ растфыссынад амонын. Хъуыдыйад синтаксисон хуызы æвзарын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны хæзнатæ.** Скъуыддзаг Чеджемты Георы уацмысæй «Болайы цæссыгтæ».	Текст аив кæсын. Тексты мидисмæ хи ахаст æвдисын.
33	Æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ	Бæрæггæнæнты хуызтæ. Æрхæцæн нысæнттæ æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтимæ.	Тексты æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ агурын. Лæвæрд хъуыдыйæдтæй равзарын æрмæст

		Бæрæггæнæнты конд.	æмхуызон бæрæггæнæнтимæ. Хъуыдыйæдтæ аразын алыхуызон бæрæггæнæнтимæ. Æмхуызон æмæ алыхуызон бæрæггæнæнтæ цавæр ныхасы хайæ конд сты, уый бæрæг кæнын.
		Фæлхат кæнын. Дзырдты ратсфыссынад. Хъуыдыйады сæйраг уæнгтæ. Цавд. Синонимтæ. Миногонты бæрцбарæнтæ. Хъуыдыйады синтаксисон равзæрст. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ.	Бæрæггонд дзырдты растфыссынад амонын. Хъуыдыйæдты сæйраг уæнгтæ агурын. Дзырдтыл цавд æвæрын. Дзырдты мидис иртасын. Дзырдтæн синонимтæ фыссын, антонимтæ агурын. Миногонты бæрцбарæнты таблицæ текстæй баххæст кæнын. Хъуыдыйад синтаксисон хуызы æвзарын. Фæлтæрæны иувæрсыг хъуыдыйæдтæ ссарын. Сæ хуыз сын сбæрæг кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ.** Хуадонты Т. радиобакаст.	Тексты стиль бæрæг кæнын. Хъуыдыйæдтæ бæрæггæнæнтæй æххæст кæнын.
34	Æмхуызон уæнгты иугæнæг дзырдтæ. Æрхæцæн нысæнттæ иугæнæг дзырдтимæ	Иугæнæг дзырдты æмбарынад. Иугæнæг дзырдты бынат хъуыдыйады æмхуызон уæнгтимæ. Æрхæцæн нысæнттæ иугæнæг дзырдтимæ.	Лæвæрд æмхуызон уæнгтæ æмæ иугæнæг дзырдæй спайдагæйæ хъуыдыйад саразын. Иугæнæг дзырдтæ цавæр хъуыдыйады уæнгтæ вæййынц, цавæр ныхасы хайæ конд вæййынц, уый иртасын. Саразын, лæвæрд дзырдтæ, æмхуызон уæнгтимæ иугæнæг дзырдты ролы куыд уой, ахæм хъуыдыйæдтæ. Фæрстытæн дзуапп дæттын, хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ æмæ иугæнæг дзырдтæй пайда кæнгæйæ. Нывмæ гæсгæ æмхуызон уæнгтæ æмæ иугæнæг дзырдтимæ хъуыдыйæдтæ фыссын. Æрхæцæн нысæнтты æвæрд æмбарын кæнын

			хъуыдыйæдты æмхуызон уæнгтæ æмæ иугæнæг дзырдтимæ.
		Фæлхат кæнын. Æнæххæст хъуыдыйад. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст.	Текстæй æнæххæст хъуыдыйæдтæ фыссын. Синтаксисон хуызы сæ æвзарын. Текстæй иувæрсыг хъуыдыйæдтæ фыссын, сæ хуыз сын бæрæг кæнын. Амонын дзырдты растфыссынад.
		Ныхасы рæзт. **Мæргъты цардæй.** Бады Хъазыбеджы фыст радзырд.	Бæрæг кæнын тексты сæйраг хъуыды. Сæргонд ын кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Лæвæрд æмхуызон уæнгтæй иумæйаг дзырдтимæ хъуыдыйæдтæ аразын. Нывмæ гæсгæ хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ фыссын.
Сидæнтæ, бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ (5 сах.)			
35	Хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ	Сидæнты тыххæй æмбарынад зæрдыл æрлæууын кæнын. Сидæнты хуызтæ сæ кондмæ гæсгæ. Даргъгонд сидæнтæ æмæ сæ нысаниуæг.	Æмдзæвгæйы сидæнтæ агурын æмæ сын характеристикæ дæттын. Сидæнтæ раст интонацийы кæсын. Сæ конд сын амонын. Даргъгонд сидæнты арæзт амонын, æмбарынгæнæн дзырдтæ дзы хицæн кæнын. Цавæр æнкъарæнтæ равдисæн ис сидæнты руаджы, уый зонын. Сидæнтимæ хъуыдыйæдтæ аразын.
		Фæлхат кæнын. Хъæлæсонты фембæлд кæрæдзийыл. Синонимтæ. Хайыгтæ. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. Номивæг.	Зонын хъæлæсонты фембæлд кæрæдзийыл æмæ сæ растфыссынад. Тексты синонимтæ агурын. Тексты хайыгтæ агурын, сæ растфыссынад сын амонын. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ агурын тексты, сæ хуыз сын амонын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны æууæлтæ.** Бестауты Г. фыст	Æмдзæвгæ аив кæсын. Йæ сæйраг хъуыды йын бæрæг кæнын, сæргонд ын

		æмдзæвгæ. Кочысаты М. фыст æмдзæвгæ.	хъуыды кæнын. Цавæр æнкъарæнтæ ис равдисæн сидæнты руаджы, уый æмбарын.
36	Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйæдты сидæнтимæ	Сидæнты бынат хъуыдыйады. Æрхæцæн нысæнттæ æвæрыны æгъдæуттæ хъуыдыйæдты сидæнтимæ.	Раст интонацийæ кæсын хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ. Сидæнты бынат хъуыдыйады бæрæг кæнын. Сидæнтимæ хъуыдыйæдтæ аразын. Æрхæцæн нысæнттæ æвæрын хъуыдыйæдты сидæнтимæ. Тексты сидæнтæ агурын æмæ сын анализ кæнын.
		Фæлхат кæнын. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст. Æнæххæст хъуыдыйæдтæ. Лæвæрд дзырдты растфыссынад.	Хъуыдыйæдтæ синтаксисон хуызы æвзарын. Тексты æнæххæст хъуыдыйæдтæ агурын, æмбарын сæ кæнын. Æмхуызон уæнгтимæ текстæй хъуыдыйæдтæ фыссын. Дзырдты растфыссынад амонын.
		Ныхасы рæзт. **Æрдз – адæймагыл фæдзæхст.** Хæблиаты С. Фыст уацмысæй скъуыддзаг.	Текст аив кæсын. Сæргонд ын хъуыды кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Сидæнтæй пайда кæнгæйæ, фыстæг ныффыссын. Дзурын æрдзы хъæздыгдзинæдтæ хъахъхъæныны тыххæй.
37	Бавæргæ арæзтытæ. Бахæсгæ арæзтытæ. Æрхæцæн нысæнттæ бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытимæ	Бавæргæ арæзтыты æмбарынад. Бавæргæ арæзтыты структурæ. Бавæргæ арæзтыты дих сæ нысаниуæгмæ гæсгæ. Æрхæцæн нысæнттæ бавæргæ арæзтытимæ. Бахæсгæ арæзтыты æмбарынад. Æрхæцæн нысæнттæ бахæсгæ арæзтытимæ.	Хъуыдыйæдтæ бæвæргæ арæзтытимæ раст хъæлæсы уагæй кæсын. Хъуыдыйæдты бавæргæ арæзтытæ агурын. Лæвæрд бавæргæ арæзтытимæ хъуыдыйæдтæ аразын. Бавæргæ арæзтытæ æрхæцæн нысæнттæй хицæн кæнын. Бахæсгæ арæзтытæ агурын хъуыдыйæдты. Сæ нысаниуæг сын æмбарын. Æрхæцæн нысæнттæй сæ хицæн кæнын.
		Фæлхат кæнын.	Хъуыдыйæдты

		Фразеологон дзырдбæстытæ. Растфыссынад. Синонимтæ. Синтаксисон равзæрст. Сидæн. Сæрмагонд номдартæ. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ.	фразеологон дзырдбæстытæ агурын, сæ мидис сын амонын. Бæрæггонд орфограммæты растфыссынад æмбарын кæнын. Хъуыдыйæдтæн синтаксисон æвзæрст кæнын. Хъуыдыйæдты бæрæггонд дзырдты конд бæрæг кæнын. Тексты хъуыдыйæдтæ сидæнтимæ агурын. Анализ сын кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ.** Хуадонты Т. радиобакаст.	Тексты фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Тексты миисыл æрныхас кæнын.
38	Бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ	Бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтыты хуызтæ. Бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтыты нысаниуджытæ. Æрхæцæн нысæнттæ бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытимæ.	Бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ агурын текст æмæ хицæн хъуыдыйæдты. Лæвæрд бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытимæ хъуыдыйæдтæ аразынмæ арæхсын. Бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытимæ хъуыдыйæдты æрхæцæн нысæнттæ æвæрын.
		Фæлхат кæнын. Дзырдбаст. Лексикæ. Нымæцонтæ. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. Дзырдарæзт. Фонетикон æвзæрст.	Хъуыдыйæдтæ синтаксисон хуызы æвзарын. Тексты сæрмагонд номдартæ агурын, сæ растфыссынад сын амонын. Тексты нымæцонты нысаниуæг бæрæг кæнын, сæ конд сын амонын, сæ растфыссынад сын зонын. Текстæй иувæрсыг хъуыдыйæдтæ хицæн кæнын, сæ хуыз сын бæрæг кæнын. Дзырдтæн фонетикон æ взæрст кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Ирыстоны историон цырдзæвæнтæ.** Хуадонты Т. радиобакаст.	Цыбыр диалогы æмдзурæгмæ æвдисын уæздандзинад, аргъ ын кæй кæнын. Уæздан адæймаджы тыххæй радзурын.
39	Æрхæцæн нысæнттæ сидæнтæ, бавæргæ	Æрхæцæн нысæнттæ сидæнтимæ. Бавæргæ æмæ	Сидæнты хуызтæ сæ арæзтмæ æмæ

	æмæ бахæсгæ арæзтытимæ Сидæн. Бавæргæ арæзтытæ.	бахæсгæ арæзтытимæ.	нысаниуæгмæ гæсгæ иртасын. Ӕрхæцæн нысæнттæ раст æвæрын. Бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтыты хуызтæ сæ арæзтмæ гæсгæ бæрæг кæнын. Бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытимæ æрхæцæн нысæнттæй раст пайда кæнын.
		Фæлхат кæнын. Растфыссынад. Морфологион æвзæрст. Синтаксисон æвзæрст. Дзырдарæзт. Лексикæ.	Текстæй цухгонд дамгъæтимæ дзырдтæ фыссын. Бæрæггонд хъуыдыйæдтæ синтаксисон хуызы æвзарын. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæм синонимон хъуыдыйæдтæ ныффыссын. Текстæй бавæргæ арæзтытимæ хъуыдыйæдтæ фыссын. Тексты æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдтæ агурын. Дзырдтæн морфологион æвзæрст кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Ирыстоны историон цыртдзæвæнтæ.** Хуадонты Т. радиобакаст.	Текст аив кæсын. Йæ стиль ын бæрæг кæнын, фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.
Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгтæ (4 сах.)			
40	Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарынад	Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгты нысаниуæг. Ӕрхæцæн нысæнттæ иртæстгонд уæнгтимæ.	Тексты хъуыдыйæдтæ иртæстгонд уæнгтимæ агурын. Цы дзырдты бæрæг кæнынц, уый иртасын. Хъуыдыйæдты иртæстгонд уæнгтимæ æрхæцæн нысæнттæ раст æвæрын
		Фæлхат кæнын. Дзырдты растфыссынад. Хъуыдыйады синтаксисон равзæрст.	Тексты агурын хъуыдыйæдтæ бавæргæ арæзтытимæ. Иртæстгонд уæнгтæй цæмæй хицæн кæнынц, уый амонын. Дзырдты растфыссынад амонын. Хъуыдыйæдтæн синтаксисон æвзæрст кæнын.
		Ныхасы рæзт.	Текстæн сæргонд хъуыды

		Ӕрдз – адæймагыл фæдзæхст. Хъайтыхъты Азæмæтмæ гæсгæ фыст уацмыс.	кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.
41	Иртæстгонд бæрæггæнæнтæ æмæ æмхасæнтæ	Иртæстгонд уæнгты тыххæй æмбарын. Цавæр уавæрты цæуы иртæстгонд бæрæггæнæн. Цæмæй загъд вæййынц иртæстгонд бæрæггæнæнтæ. Даргъгонд æмæ æнæдаргъгонд иртæстгонд æмхасæнтæ.	Фæлтæрæны агурын иртæстгонд уæнгтæ æмæ сын бæрæг кæнын сæ хуыз. Иртасын, цавæр уæнгтæ цæуынц иртæстгонд, уый. Иртæстгонд уæнгтæ æрхæцæн нысæнттæй хицæн кæнын зонын. Тексты иртæстгонд уæнгтимæ æвæрын æрхæцæн нысæнттæ æмæ сæ æмбарын кæнын. Зонын, кæд цæуынц иртæстгонд бæрæггæнæнтæ æмæ æмхасæнтæ.
		Фæлхат кæнын. Вазыгджын дзырдты конд. Дзырдарæзт. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст. Фæрссагмион здæхт.	Вазыгджын дзырдты конд, сæ растфыссынад сын амонын. Тексты агурын дзырдтæ разæфтуантæ æмæ фæсæфтуантимæ. Хъуыдыйад синтаксисон хуызы æвзарын. Дзырдтæ сæ кондмæ гæсгæ æвзарын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны миниуджытæ.** Агънаты Г. фыст уацмыс.	Текст бакæсын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.
42	Иртæстгонд фадатон дзырдтæ	Кæд фæцæуынц иртæстгонд фадатон дзырдтæ? Абарстон здæхты иртæстгонд. Ӕрхæцæн нысæнттæ иртæстгонд фадатон дзырдтæ æмæ абарстон здæхæнимæ.	Иртæстгонд фадатон дзырдтæ хъуыдыйады агурын. Ӕрхæцæн нысæнттæ амонын. Тексты иртæсгонд абарстон здæхт агурын æмæ йæ бацамонын.
		Фæлхат кæнын. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст. Лексикæ. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. Тире.	Тире сæйрат æмæ зæгъинаджы æхсæн. Агурын хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ. Бацамонын сын сæ бастдзинады хуыз æмæ æрхæцæн нысæнтты æвæрд. Вазыгджын дзырдты арæзт бæрæг кæнын. Дзырдтæ хицæн къордтыл

			дих кæнын сæ растфыссынадмæ гæсгæ. Хъуыдыйæдтæ синтаксисон хуызы æвзарын.
		Ныхасы рæзт. **Æрдз æмæ адæймаджы ’хсæн гармони.** Дзасохты В. фыст уацмыс.	Текстæн сæргонд хъуыды кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын. Тексты мидис хи ныхæстæй дзурын. Хъуыдыйæдты фæрстытæ иртæстгонд уæнгтæй ивынмæ арæхсын. Дзырдуатмæ гæсгæ лæвæрд дзырдты нысаниуæг бацамонын.
43	Контролон куыст		
Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас (4 сах.)			
44	Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхас	Комкоммæ æмæ фæрссаг ныхасы тыххæй рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын. Искæйы ныхас зæгъыны фæрæзтæ.	Тексты агурын хъуыдыйæдтæ комкоммæ æмæ фæрссаг ныхасимæ, æмбарын сæ кæнын. Зонын комкоммæ ныхасы арæзт. Комкоммæ ныхасæй фæрссаг ныхас аразынмæ арæхсын.
		Фæлхат кæнын. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ. Сидæн.	Фæлтæрæны агурын хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ æмæ сидæнтимæ, анализ сын кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Æрдз – нæ дарæг.** Гаглойты В. фыст уацмыс.	Тексты стиль бæрæг кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.
45	Æрхæцæн нысæнттæ комкоммæ ныхасы	Æрхæцæн нысæнтты æгъдæуттæ комкоммæ ныхасы.	Комкоммæ ныхасы æмбарын кæнын æрхæцæн нысæнтты æвæрд. Комкоммæ ныхасæй фæрссаг ныхас аразын, æрхæцæн нысæнттæ дзы æвæрын æмæ сæ амонын.
		Фæлхат кæнын. Хъудыйады æмхуызон уæнгтæ. Хъуыдыйæдты синтаксисон æвзæрст. Бæрæггонд дзырдты	Тексты агурын хъуыдыйæдтæ æмхуызон уæнгтимæ. Хъуыдыйæдты синтаксисон æвзæрст

		растфыссынад. Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгтæ.	кæнын. Дзырдты растфыссынадыл кусын. Агурын хъуыдыйæдтæ иртæстгонд уæнгтимæ, æмбарын сæ кæнын. Бæттæгтæ æмæ бæттæг дзырдты руаджы хъуыдыйæдтæй фæрссаг ныхас аразын. Дзырдтæн синонимтæ хъуыды кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны миниуджытæ.** Гафезы фыст уацмыс.	Текст сæргонд хъуыды кæнын. Лæвæрд темæмæ гæсгæ цыбыр сочинени комкоммæ ныхасимæ фыссын.
46-47	Диалог. Цитатæ. Æрхæцæн нысæнттæ диалог æмæ цитатæйы	Диалогы æмбарынад. Цитатæйы æмбарынад. Диалог фыссыны æгъдæуттæ. Цитатæ фыссыны æгъдæуттæ. Æрхæцæн нысæнттæ диалог æмæ цитатæимæ.	Диалог æмæ цитатæйæ пайда кæнын зонын фысгæ куысты. Сæ арæзты æгъдæуттæ сын æмбарын.
		Фæлхат кæнын. Бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ. Сидæн. Синтаксисон æвзæрст. Зæгъинаджы конд. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ. Миногон. Дзырдты конд. Фонетикон æвзæрст.	Хъуыдыйæдты агурын бавæргæ æмæ бахæсгæ арæзтытæ. Æрхæцæн нысæнттæ хъуыдыйæдты сидæнтимæ. Диалог. Æрхæцæн нысæнттæ диалогон ныхасимæ.
		Ныхасы рæзт. **Удварны миниуджытæ.** Тексты лингвистикон анализ. Байматы М. фыст уацмыс.	Тексты фæрстытæн дзуапп дæттын. Цыбыр текст рольтæм гæсгæ кæсын. Текст хи ныхæстæй дзурын.
8-æм къласы рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын æмæ ныффидар кæнын (4 сах.)			
48	Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Дзырдбаст. Хуымæтæг хъуыдыйад. Хъуыдыйады хуызтæ загъды нысанмæ гæсгæ. Бæттæгтæ хъуыдыйæдты æмхуызон уæнгтимæ. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст. Æххæст æмæ æнæххæст хъуыдыйæдтæ. Сидæн. Бахæсгæ æмæ бавæргæ арæзтытæ. Хъуыдыйады иртæстгонд уæнгтæ.	Таблицæ дзырдбæстытæй баххæст кæнынмæ арæхсын. Текстæй хъуыдыйæдтæ сæ загъды нысанмæ гæсгæ фыссын зонын. Æмхуызон уæнгтимæ хъуыдыйæдты бæттæгты хуызтæ амонын. Хъуыдыйад синтаксисон æвзæрст кæнын. Текстæй æххæст æмæ æнæххæст

		Ӕмхасæн. Диалог.	хъуыдыйæдтæ фыссын æмæ сæ амонын. 3 онын сидæны æмбарынад, диалогы æмбарынад.
		Ныхасы рæзт. **Удварны миниуджытæ.** Ӕгъуызарты Ӕ. фыст уацмыс.	Бæрæг кæнын тексты хуыз. Хъуыды йын кæнын сæргонд. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.
49	Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Комкоммæ ныхас æмæ æрхæцæн нысæнттæ. Цитатæ. Бахæсгæ арæзтытæ. Ӕмхасæн. Хъуыдыйады æмхуызон уæнгтæ. Иувæрсыг хъуыдыйæдтæ. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст.	Комкоммæ ныхасимæ хъуыдыйæдтæн анализ кæнын. Цитатæйы æмбарынад амонын. Бахæсгæ арæзтытимæ хъуыдыйæдтæн анализ кæнын. Текстæй иувæрсыг хъуыдыйæдтæ фыссын æмæ сын анализ кæнын. Хъуыдыйæдтæн синтаксисон анализ кæнын.
		Ныхасы рæзт. **Удварны миниуджытæ.** Сиукъаты Н. фыст уацмыс.	Тексты хуыз бæрæг кæнын. Сæргонд ын хъуыды кæнын.
50	Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын	Дзырдбаст. Хъуыдыйады синтаксисон æвзæрст. Ӕнæххæст хуыдыйæдтæ. Зæгъинаг. Фадатон дзырдтæ.	Дзырдбасты хуызтæ иртасын сæ арæзтмæ гæсгæ. Хъуыдыйадæн синтаксисон æвзæрст кæнын. Ӕнæххæст хъуыдыйæдтæ цухгонд уæнгтæй æххæст кæнын. Зæгъинаджы хуыз бæрæг кæнын. Хъуыдыйæдты фадатон дзырдтæ агурын æмæ сын сæ нысаниуæг амонын.
		Ныхасы рæзт. **Уалдзыгон æрдз.** Дзасохты М. фыст уацмыс.	Текстæн сæргонд хъуыды кæнын. Фæрстытæн дзуæппытæ дæттын.
51	Контролон куыст		